

NR.11/2014
9 DECEMBRIE 2014

CONFERINȚA FINALĂ A PROIECTULUI "CONVENȚIA PENTRU MANAGEMENTUL DEȘEURILOR PENTRU NAVIGAȚIA INTERIOARĂ PE DUNĂRE (CO-WANDA)"

Agenția de Dezvoltare Regională Sud în calitate de partener asociat, a participat joi, 6 noiembrie 2014, la conferința finală a proiectului "Convenția pentru managementul deșeurilor pentru navigația interioară pe Dunăre (CO-WANDA)", eveniment în cadrul căruia s-au prezentat rezultatele de succes obținute de către Republica Moldova.

Scopul principal al proiectului CO-WANDA, care a fost implementat de un consorțiu ghidat de Via Donau - Compania de căi navigabile din Austria, a constat în elaborarea unui tratat cu valoare legală, ce va reglementa managementul deșeurilor de la nave pe întreg cursul Dunării. Activitățile de bază ale proiectului au fost: Îmbunătățirea funcționării sistemelor de gestionare a deșeurilor generate de nave; Implementarea testelor practice și activităților pilot; Dezvoltarea unei Convenții internaționale pentru managementul deșeurilor navale pe Dunăre. Constatările proiectului arată în mod clar că este necesar un tratat

internațional obligatoriu care să și-a exprimat cu ocazia respectivă - realizeze un sistem transfrontalier disponibilitatea și necesitatea Regiunii în uniform și armonizat de gestionarea identificarea finanțatorilor pentru deșeurilor navale de-a lungul Dunării. implementarea Strategiei mai sus

Agenția de Dezvoltare Regională Sud a menționate. Evenimentul a fost găzduit de către fost prezentă de la fazele incipiente ale Oficiul Prevenirea Poluării Mediului din proiectului (octombrie 2012), cadrul Ministerului Mediului, și realizat contribuind la materializarea obiectivului principal: realizarea cu sprijinul financiar al Programului de variantei draft a unei convenții Cooperare Transnațională în Europa Centrală și de Est prin intermediul Instrumentului European de internaționale pentru managementul deșeurilor generate de nave pe Vecinătate și Parteneriat, iar la lucrările conferinței au participat peste 50 de **Dunăre"** și la facilitarea implementării reprezentanți ai ministerelor de ramură, unui sistem transnațional modern și regiunilor, agenți economici, comunități inovator de management a deșeurilor donatorilor și organismelor internaționale respective.

În aceeași ordine de idei, cu scopul instituirii unui sistem de gestionare a deșeurilor, sigur pentru mediu și economic eficient, pentru raioanele: Basarabeasca, Cantemir, Cahul, Căușeni, Cimișlia, Leova, Ștefan Vodă și Taraclia, a fost elaborată **"Strategia de gestionare integrată a deșeurilor în Regiunea de Dezvoltare Sud"**, prezentată în cadrul evenimentului de către dna Maria Culeșov. Directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud,

Evenimentul a fost găzduit de către Oficiul Prevenirea Poluării Mediului din cadrul Ministerului Mediului, și realizat cu sprijinul financiar al Programului de Cooperare Transnațională în Europa Centrală și de Est prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat, iar la lucrările conferinței au participat peste 50 de reprezentanți ai ministerelor de ramură, regiunilor, agenți economici, comunități donatorilor și organismelor internaționale din Moldova.

Conferința a oferit spațiu pentru discuții, încurajare și orientare a părților implicate în vederea atragerii investițiilor pentru a permite dezvoltarea durabilă a sectorului de gestionare a deșeurilor, în conformitate cu direcțiile prioritare stabilite în documentele strategice în sectorul managementului deșeurilor și dezvoltării transportului naval în Republica Moldova.

AU ÎNCEPUT ACTIVITĂȚILE ÎN CADRUL PROIECTULUI "CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR APL DIN REPUBLICA MOLDOVA, REGIUNEA SUD"

Agenția de Dezvoltare Regională Sud în comun cu Agenția Cehă de Cooperare și Dezvoltare, implementează un proiect soft, în cadrul căruia APL-le din Regiunea de Dezvoltare Sud își vor consolida capacitățile în scopul susținerii antreprenoriatului.

În cadrul proiectului, APL-le vor beneficia de suport informațional, activități practice, vizite de studiu în scopul dezvoltării ideilor de proiect, care ar fi relevante, atât în contextul necesităților regionale, dar și față de cerințele din cadrul programelor europene.

În debutul evenimentului, directorul ADR Sud, dna Maria Culeșov a menționat că "această inițiativă își are originile încă în anul 2010, în cadrul primului Apel de Propuneri de Proiecte (APP). Încă atunci ADR Sud a venit cu propunerea de a realiza un proiect soft pentru susținerea antreprenoriatului. Cu insistența ADR Sud și cu suportul poporului ceh, prin Agenția Cehă de Cooperare și Dezvoltare, dăm startul activităților în cadrul proiectului dat. În anul 2015, urmează un nou APP și sperăm că datorită acestor instruiți vom avea proiecte calitative și viabile."

În cadrul instruirii, participanții - reprezentanți ai APL și antreprenori din Leova, Cimișlia și Basarabeasca, au fost informați despre rolul și locul strategiilor/programelor în dezvoltarea socio-economică a țării; au exersat asupra analizei financiare și analizei economice a unei idei de proiect. Reprezentantul organizației **Haskoning DHV din Cehia, expertul Radim Gill**, a făcut recomandări în elaborarea ideilor de proiect cât mai atractive, bine argumentate, începînd cu formularea unui titlu cât mai succint și convingător. Prezența a mai fost familiarizată cu idei de proiecte locale, la care au contribuit cu inițiative inedite, dar binevenite pentru întreaga Regiune.

Ciclul de instruire va continua în Regiunea Sud, prin ateliere de lucru organizate și la Căușeni, Cahul și Taraclia, pentru vorbitorii de limbă rusă.

Reiterăm, proiectul "Consolidarea capacităților APL din Republica Moldova, regiunea Sud", prevede fortificarea capacităților actorilor locali și regionali în aplicarea instrumentelor de dezvoltare socio-economică echilibrată a RDS.

A FOST PREZENTAT PROIECTUL PROGRAMULUI REGIONAL SECTORIAL DOMENIUL INFRASTRUCTURII DRUMURILOR LOCALE ȘI REGIONALE, PENTRU REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD

Programarea Regională Sectorială în domeniul infrastructurii Drumurilor Locale și Regionale reprezintă un proces participativ pentru consolidarea capacităților de planificare și programare în Regiunea de Dezvoltare Sud, care va asigura dezvoltarea proiectelor de investiții. Planificarea și Programarea Regională Sectorială este realizată cu suportul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale”, finanțat din sursele UE.

Obiectivul programării regionale sectoriale este de a elabora Programul Regional Sectorial (PRS) în domeniul infrastructurii drumurilor locale și regionale în Regiunea de Dezvoltare Sud. Acest obiectiv urmează a fi realizat în strînsă colaborare cu principalele părți interesate. PRS va fi bazat pe viziunea generală în Regiunea de Dezvoltare Sud privind modul de dezvoltare a sectorului, precum și necesitățile regionale și locale. Programul va reflecta cerințele politicilor naționale în vigoare.

Strategia de Dezvoltare Regională Sud 2010-2016 stabilește printre prioritățile de bază reabilitarea infrastructurii fizice, inclusiv eficientizarea sistemului de planificare teritorială, modernizarea și dezvoltarea traseelor de acces, infrastructurii rutiere și conexiunilor internaționale.

În acest context, Agenția de Dezvoltare Regională Sud, a organizat și desfășurat cel de-al IV-lea atelier în domeniul infrastructurii Drumurilor Locale și Regionale în Regiunea de Dezvoltare SUD. La atelier au participat reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, membrii grupului de lucru regional sectorial, experți oferți de GIZ și specialiștii ADR Sud.

În cadrul reuniunii, directorul ADR Sud, dna Maria Culeșov, a menționat că "astăzi este ultima ședință înainte de consultările publice. Așteptăm propuneri și recomandări pentru că urmează să elaborăm un document de care va beneficia întreaga Regiune".

Membrilor Grupului de Lucru Regional li s-a prezentat

variantele preliminare a PRS în domeniul infrastructurii DRL pentru Regiunea de Dezvoltare Sud. În cadrul atelierului, participanții au analizat procesul de identificare a Conceptelor de Proiect Posibile (CPP) și modelul de formular de aplicare pentru CPP.

În finalul atelierului, au fost identificate activitățile ce urmează a fi întreprinse în perioada imediat următoare. Astfel, s-a convenit asupra organizării și desfășurării consultărilor și dezbaterilor publice asupra programului prezentat, completarea acestuia la necesitate, așa încât PRS în domeniul infrastructurii drumurilor locale și regionale în Regiunea Sud să fie aprobat la următoarea ședință a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.

RAIOANELE CAHUL, TARACLIA ȘI CANTEMIR ÎNVAȚĂ DIN EXPERIENȚA ROMÂNIEI DE GESTIONARE A DEȘEURILOR

Reprezentanții autorităților publice locale din raioanele Cahul, Taraclia și Cantemir, ai Agenției de Dezvoltare Regională Sud, precum și ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Ministerului Mediului, au participat în perioada 9 - 14 noiembrie 2014 la o vizită de studiu în România, în domeniul gestionării deșeurilor. Deplasarea a fost susținută financiar și organizată de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în parteneriat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”.

În timpul vizitei de studiu, participanții s-au familiarizat cu lecțiile învățate și progresele înregistrate de autoritățile publice din județele Argeș, Sibiu și Mureș în dezvoltarea sistemelor de management al deșeurilor, în conformitate cu standardele europene.

Pe lângă întrevederile cu reprezentanții aparatelor de specialitate ale celor trei consilii județene și agențiilor de dezvoltare intercomunitară, programul vizitei a inclus ieșiri în teren, unde sunt amplasate diverse elemente ale infrastructurii destinate gestionării deșeurilor, precum depozitele regionale, cele neconforme închise, stațiile de transfer, de sortare, de compostare etc. Astfel, participanții au avut prilejul să cunoască la fața locului cum funcționează sistemele regionale de management al deșeurilor și să beneficieze de informații practice și o serie de recomandări prezentate de specialiștii, experții și agenții economici din România, care sunt nemijlocit implicați în planificarea, crearea și operarea sistemelor date.

Primarul comunei Cania, raionul Cantemir, Natalia Salciuc, susține: **Ne-am familiarizat cu bunele practici privind funcționarea unui sistem de gestionare a deșeurilor. Primul pas este făcut, urmează să depunem eforturi pentru a soluționa problema deșeurilor, o problemă acută pentru cetățeni.**

"Nicio descriere teoretică a ceea ce prezintă un depozit regional, o stație de transfer, o stație de compostare, o stație de sortare nu pot înlocui ceea ce a fost vizualizat pe teren. Astfel, ca rezultat al vizitei, ne-am schimbat total viziunea asupra sectorului.", relatează reprezentanta primăriei Cahul, Svetlana Radu.

La rândul său, reprezentantul primăriei Taraclia, Sergiu Camenscic, afirmă: **Înainte de a merge în această vizită, aveam o înțelegere foarte vagă a ceea ce înseamnă managementul deșeurilor. Acum, revin acasă cu idei cum am putea optimiza acest sector în raion**".

Cele trei raioane care au participat la vizită, Cahul, Taraclia și Cantemir intenționează, în conformitate cu strategia națională și **strategia regională de gestionare a deșeurilor**, să creeze un sistem comun de management al deșeurilor. În prezent, Agenția de Dezvoltare Regională Sud, elaborează studii de fezabilitate în cele 3 sub-regiuni, iar odată cu identificarea amplasamentului depozitului regional de deșeuri, urmează să fie elaborat un proiect de design a depozitului regional.

PROIECTE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ ÎN IMPLEMENTARE **REPARAȚIA CAPITALĂ A DRUMULUI L510 ȘTEFAN VODĂ-TALMAZA,** **APROAPE DE FINAL**

Specialiștii ADR Sud, reprezentanții Consiliului Raional Ștefan Vodă și ai serviciilor desconcentrate în teritoriu, au participat la recepția la terminarea lucrărilor în cadrul proiectului "Reparația capitală a drumului L510 Ștefan Vodă - Talmaza", la data 18 noiembrie 2014.

Comisia de recepție, supraveghetorul tehnic, autorul de proiect și antreprenorul au evaluat calitatea lucrărilor executate. În rezultat, au intervenit cu obiecții și recomandări cu referire la aspectul estetic, finalizarea marcajelor rutiere, precum și asigurarea evacuării apei pluviale de pe partea carosabilă.

Odată cu înlăturarea obiecțiilor apărute, urmează recepția finală a lucrărilor în cadrul proiectului "Reparația capitală a drumului L510 Ștefan Vodă-Talmaza".

Amintim, proiectul "Impulsionarea dezvoltării social - economice a localităților din cursul inferior a râului Nistru cît a celor din zona de stepă și încurajarea turismului în zona de frontieră prin renovarea drumului L - 510 Ștefan Vodă - Talmaza", are un cost de 49 850 480 lei, din Fondul Național de Dezvoltare Regională fiind alocate 41 849 760 lei, contribuția Consiliului Raional Ștefan Vodă, fiind de 8 000 680 lei.

RECEPȚIE FINALĂ ÎN CADRUL PROIECTULUI "CONSTRUCȚIA DRUMULUI **LOCAL SĂRĂȚICA NOUĂ-TOMAIUL NOU, RAIONUL LEOVA"**

Recent a avut loc recepția finală în cadrul proiectului " Construcția drumului local Sărățica Nouă-Tomaiul Nou, raionul Leova". La eveniment au participat dl Valerian Bînzaru, șeful Direcției Generale de Dezvoltare Regională din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC), dna Maria Culeșov, directorul ADR Sud, specialiștii ADR Sud, reprezentanții Consiliului Raional Leova și ai serviciilor desconcentrate în teritoriu, antreprenorul general, responsabilul tehnic, proiectantul.

Comisia de recepție finală a examinat procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor și de lichidare a obiecțiilor depistate în cadrul recepției după terminarea lucrărilor. În urma examinării documentației enumerate, precum și examinarea stării drumului în urma înlăturării obiecțiilor stipulate în procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor, comisia de recepție finală a recomandat recepția obiectului fără obiecții, fapt confirmat prin semnarea procesului verbal de recepție finală.

În cadrul proiectului, a fost construit drumul în variantă albă care unește s. Sărățica Veche din comuna Tomaiul Nou, și satul Cîmpul Drept din comuna Sărățica Nouă. Lungimea totală a drumului construit constituie 3,78 km. Lucrările au fost realizate integral în perioada mai - octombrie 2014, în termen de 6 luni.

Costul total al lucrărilor constituie 9 mln 816 mii lei, finanțate integral din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională.

VIZITĂ DE MONITORIZARE A PROIECTULUI "CONSTRUCȚIA APEDUCTULUI MAGISTRAL LEOVA-HĂNĂȘENI NOI-FILIPENI-ROMANOVCA"

Reprezentanții ADR Sud au efectuat o vizită de monitorizare la proiectul "Construcția apeductului magistral Leova-Hănășeni Noi-Filipeni-Romanovca", implementat din sursele **Fondului Național de Dezvoltare Regională (FNDR)**. În preajma localităților Filipeni și Romanovca au fost reluate lucrările de construcție a rezervoarelor de apă potabilă. Lucrările de terasament au fost finalizate și se construiesc fundațiile rezervoarelor. Astfel, s-au așternut straturile de lut, pietriș și asfalt și s-a betonat suprafața de drenaj a albiei. Condițiile meteo prielnice favorizează realizarea calitativă și în termeni a lucrărilor.

Amintim, proiectul are un cost de 9 983 110,0 lei, iar pentru anul 2014 au fost alocate 4 500 000,0 lei.

INSTITUȚIILE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ ÎNVAȚĂ SĂ FORMULEZE MESAJE CÂT MAI SIMPLE PENTRU CETĂȚENI ȘI PARTENERI

Specialiștii celor trei Agenții de Dezvoltare Regională (ADR), Sud, Nord și Centru și echipa Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor au participat la 14-15 noiembrie 2014 la o sesiune de instruire în domeniul comunicării interne și externe. Exercițiul a fost facilitat și sprijinit financiar de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), prin intermediul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”.

Cursul de instruire s-a concentrat pe formularea mesajelor pentru cetățeni, mediul de afaceri, jurnaliști, astfel încât acestea să fie corecte, atractive și ușor de înțeles. Participanții la curs s-au antrenat în a scrie puncte de reper pentru discursuri, interviuri cu mass-media, au identificat subiecte de știre și au învățat cum să își promoveze politicile și proiectele la care muncesc zi de zi.

„Trainingurile de comunicare asigură o cunoaștere interpersonală și analiză detaliată a obiectivelor noastre instituționale. Vom insista cu astfel de instruiri, pentru a dezvolta capacitățile de comunicare ale angajaților”, a specificat viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Anatolie Zolotcov.

Din 2012, GIZ a facilitat desfășurarea anuală a unui curs de instruire dedicat comunicării interne și externe. Prin asemenea sesiuni de formare, proiectul GIZ își propune să contribuie la creșterea capacităților partenerilor săi - Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agențiilor de Dezvoltare Regionale - de a coordona și de a monitoriza procesul de dezvoltare regională.

FORMATORII CURSULUI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ ÎNVAȚĂ DIN EXPERIENȚA GERMANIEI CUM SĂ OPTIMIZEZE INSTRUIREA FUNCȚIONARILOR

În perioada 9-16 noiembrie 2014, o delegație din 12 reprezentanți ai instituțiilor de dezvoltare regională și mediul academic au participat în Bautzen, Germania la un program de formare a trainerilor în domeniul dezvoltării regionale. Deplasarea a avut loc în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Cursul a fost găzduit de Centrul Internațional de Training Internațional al GIZ. Scopul general al formării a fost consolidarea capacităților profesionale și dezvoltarea competențelor participanților în vederea furnizării cu succes a cursului de „Dezvoltare Regională” în cadrul Academiei de Administrare Publică din Republica Moldova.

Programul de formare a constituit un prilej de a afla mai multe despre modelul de dezvoltare regională din Germania, precum și noi metode de predare pentru adulți. Aceste metode le vom aplica și astfel vom contribui la formarea competențelor funcționarilor”, relatează șefa interimară a catedrei Economie și Management Public de la Academia de Administrare Publică, Tatiana Tofan.

Printre subiectele discutate, se numără: teorii de învățare și stiluri de instruire bazate pe necesitățile participanților; rolul și competențele formatorului; planificarea strategică în contextul dezvoltării regionale; diverse forme organizatorice; structuri pentru cooperarea intercomunitară; instrumentele de dezvoltare regională.

Programul a inclus vizite în teren și discuții cu reprezentanții proiectelor implementate și instituțiile relevante domeniului de dezvoltare regională.

„Avem multe de învățat din modelul de dezvoltare regională al Germaniei, în special referitor la mobilizarea cetățenilor și crearea parteneriatelor la diferite nivele. Un asemenea model ar putea spori eficiența implementării proiectelor de dezvoltare regională. Sper că vom continua colaborarea inițiată în scopul studierii bunelor practici în instruirea personalului, dar și diseminarea acestora.”, relatează șeful adjunct al Direcției generale Dezvoltare regională a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, *Igor Malai*.

La rândul său, șefa Secției Planificare strategică a Agenției de Dezvoltare Regională Sud, *Tatiana Aramă*, afirmă: *„Vreau să accentuez percepția germanilor că dezvoltarea regională presupune în primul rând dezvoltarea economică a regiunii prin proiecte de parteneriat public privat. Totodată, fiecare regiune trebuie să-și prezinte unicitatea prin elemente de marketing.”*

Cei 12 reprezentanți ai delegației din Republica Moldova sunt formatori ai cursului de Dezvoltare regională din cadrul instituțiilor partenere ai proiectului GIZ, și anume de la: Academia de Administrare Publică, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agențiile de Dezvoltare Regională.

Prin organizarea unor astfel de programe de instruire, proiectul GIZ și-a propus să contribuie la creșterea capacităților partenerilor săi în vederea realizării politicii de dezvoltare regională.

**AGENȚIA DE DEZVOLTARE
REGIONALĂ SUD**

Or. Cimișlia

Bld. Ștefan cel Mare, 12

Tel/fax - 0241 2 62 86

E-mail - adrsud@gmail.com

CONFERINȚA FINALĂ A PROIECTULUI
"CONVENȚIA PENTRU MANAGEMENTUL
DEȘEURILOR PENTRU NAVIGAȚIA INTERIOARĂ
PE DUNĂRE (CO-WANDA)"1

AU ÎNCEPUT ACTIVITĂȚILE ÎN CADRUL
PROIECTULUI "CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR
APL DIN REPUBLICA MOLDOVA, REGIUNEA
SUD".....2

A FOST PREZENTAT PROIECTUL PROGRAMULUI
REGIONAL SECTORIAL DOMENIUL
INFRASTRUCTURII DRUMURILOR LOCALE ȘI
REGIONALE, PENTRU REGIUNEA DE
DEZVOLTARE SUD.....2

RAIOANELE CAHUL, TARACLIA ȘI CANTEMIR
ÎNVAȚĂ DIN EXPERIENȚA ROMÂNIEI DE
GESTIONARE A DEȘEURILOR.....3

PROIECTE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ ÎN
IMPLEMENTARE.....4-5

INSTITUȚIILE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ
ÎNVAȚĂ SĂ FORMULEZE MESAJE CÂT MAI
SIMPLE PENTRU CETĂȚENI ȘI
PARTENERI6

FORMATORII CURSULUI DE DEZVOLTARE
REGIONALĂ ÎNVAȚĂ DIN EXPERIENȚA
GERMANIEI CUM SĂ OPTIMIZEZE INSTRUIREA
FUNCȚIONARILOR7

C O O P E R A R E P E N T R U D E Z V O L T A R E

Agenția este instituție publică necomercială cu autonomie financiară subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și se constituie pentru asigurarea operaționalității procesului de implementare și realizare a Strategiei de dezvoltare regională. Agenția își desfășoară activitatea în baza mijloacelor Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, donații și granturi (din partea organizațiilor donatoare internaționale sau altor entități private și publice) și a altor surse ce nu contravin legislației. Agenția își desfășoară activitatea în colaborare cu ministerele, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale, parteneri de dezvoltare, societatea civilă, agenți economici, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare, din Republica Moldova și din străinătate.